A juh- és kecske ágazat méret és termék kibocsátási tendenciái az elmúlt 25/15 évben és jövőbeni kilátásai

Dr. Kukovics Sándor –
Juh- és Kecske Terméktanács és Szakmaközi Szervezet
Stummer Ildikó – *Agrárgazdasági Kutató Intézet*
Tóth Péter – *Központi Statisztikai Hivatal*
Jávor Bence – *DUE Gentili Kft.*

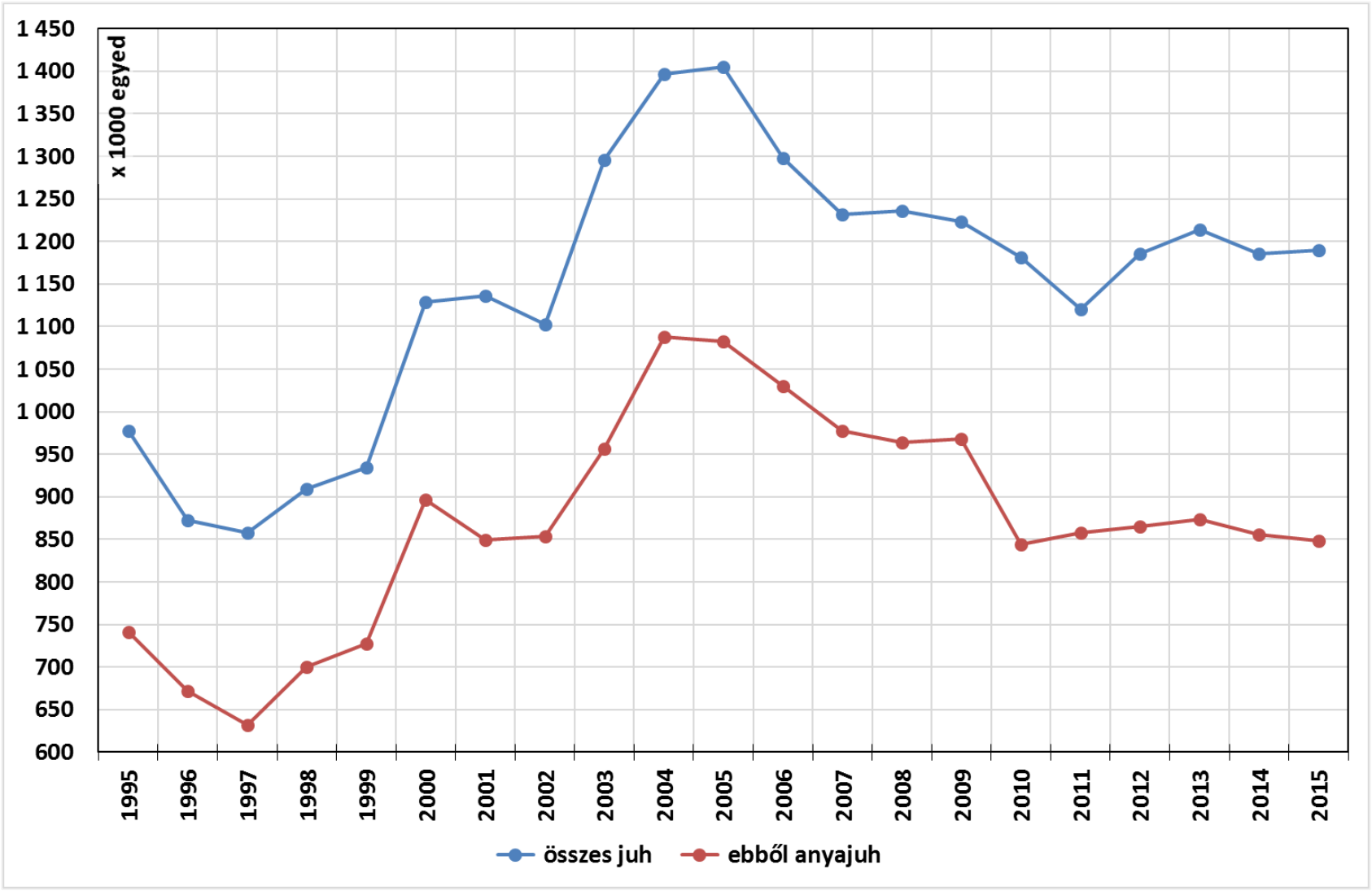
A Juh Terméktanács 25 éve – FM – Budapest, 2016. november 10.

BEVEZETÉS

- A létszám és üzemméret változások
- A gyapjú
- A tej
- A hús és az export
- A piac
- A következtetések
- Az EU várható programjai

Az összes juh és az anyajuhlétszám változása

(Forrás: KSH)

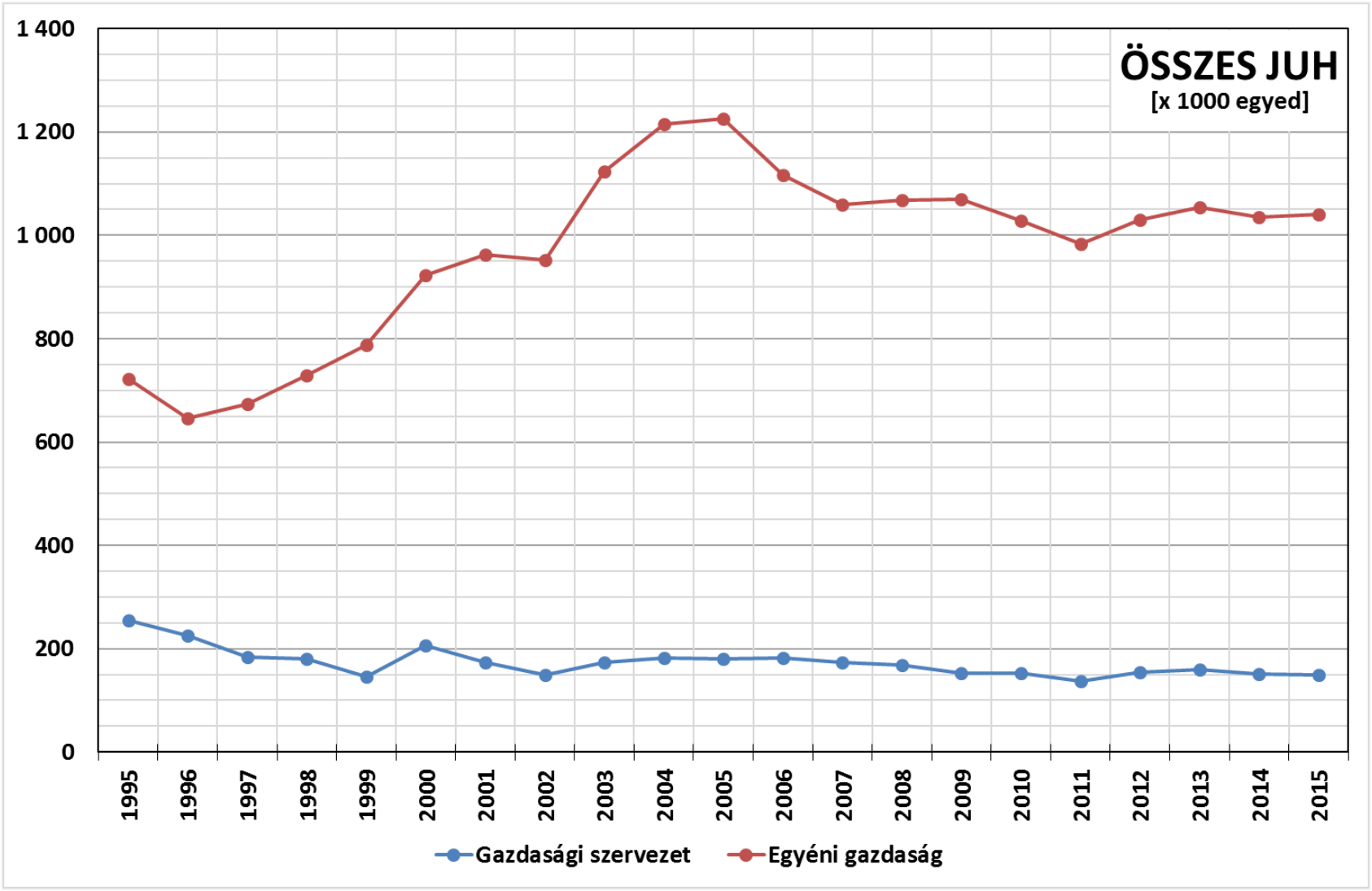
A létszám változások az utóbbi években

(Forrás: KSH és MJKSZ)

	2012	2013	2014	2015	2016 (f)
Kecske létszám december	89,000	73,000	70,000	72,000	92,000
nőivarú kecske	47,000	36,000	34,000	34,000	38,000
Juhlétszám december	1,185,000	1,214,000	1,185,000	1, 190,000	1,235,000
nőivarú juh	865,000	874,000	855,000	849,000	809,000
MJKSZ nőivarú juh	893,412	896,746	909,747	930,145	940,000

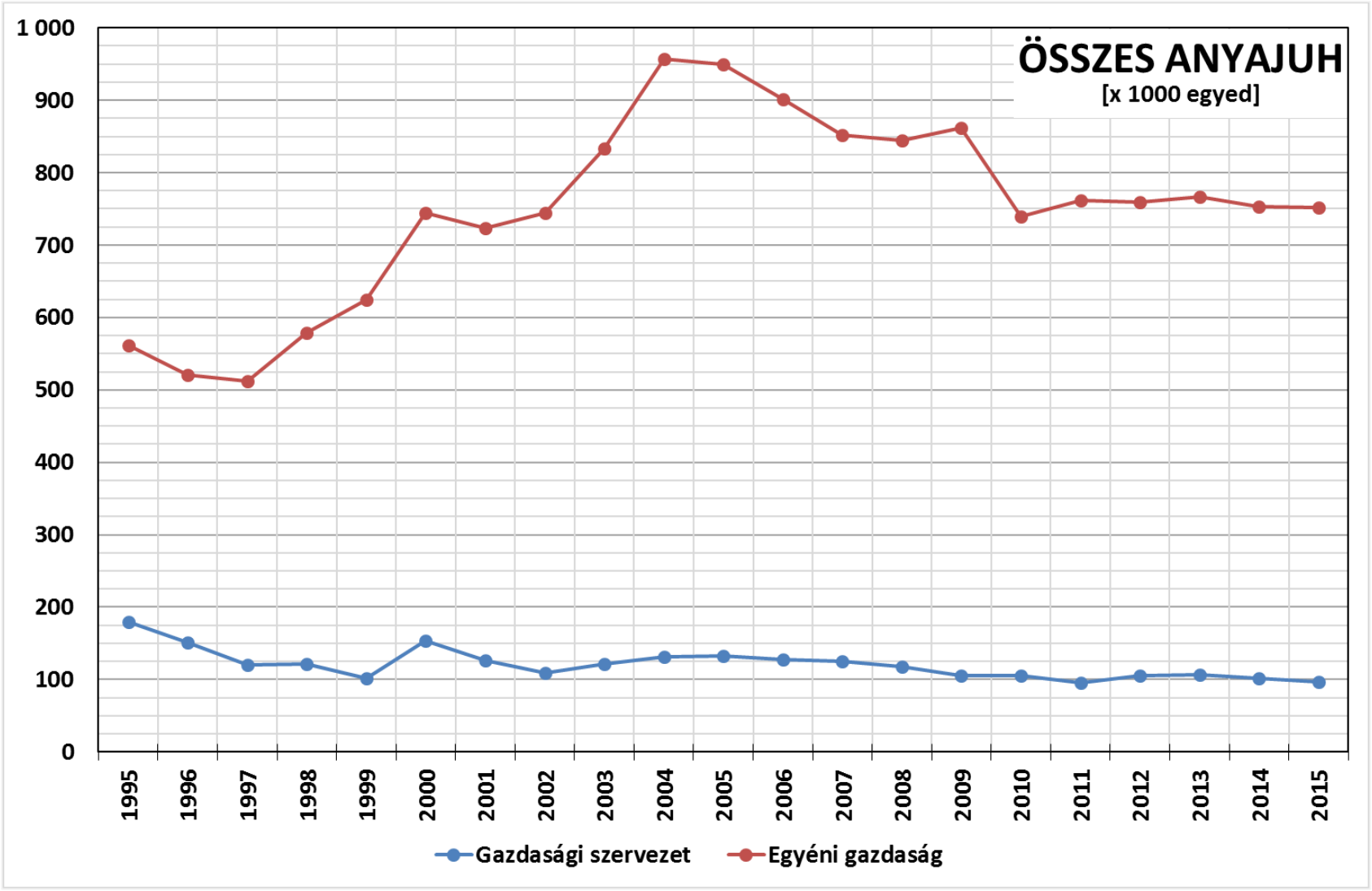
A juhlétszám megoszlása gazdasági formák szerint

(Forrás: KSH)

Anyajuhlétszám megoszlása gazdasági forma szerint

(Forrás: KSH)

Az üzemméretek

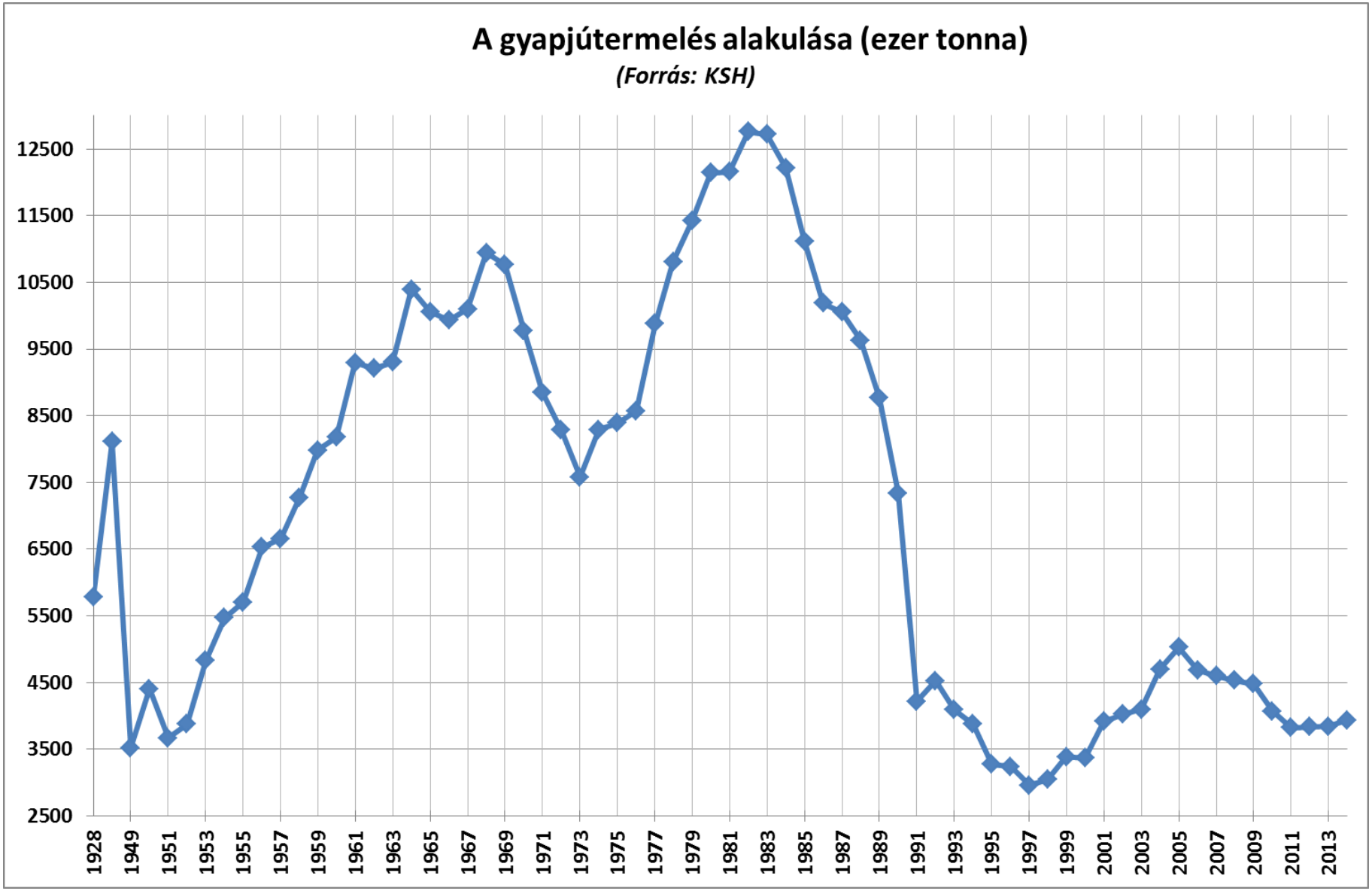
/MJKSZ időszaki tájékoztatók alapján/

ANYAJUH	1996		2005		2010		2015	
	Üzem-szám	Juhlét-szám	Üzem-szám	Juhlét-szám	Üzem-szám	Juhlét-szám	Üzem-szám	Juhlét-szám
ÖSSZESEN	6 799	811 263	7 241	1 163 819	6 862	969 182	7 746	930 145
ebből 100 alatti	4 941	166 236	4352	171 649	4228	156382	5235	180 918
%	**72,67**	**20,49**	**60,10**	**14,75**	**61,76**	**16,13**	**67,58**	**19,45**
300 alatti	6 246	407 551	6 213	507 039	6 011	472 204	6 953	484 236
%	**91,87**	**50,24**	**85,80**	**43,57**	**87,6**	**48,72**	**89,83**	**52,06**

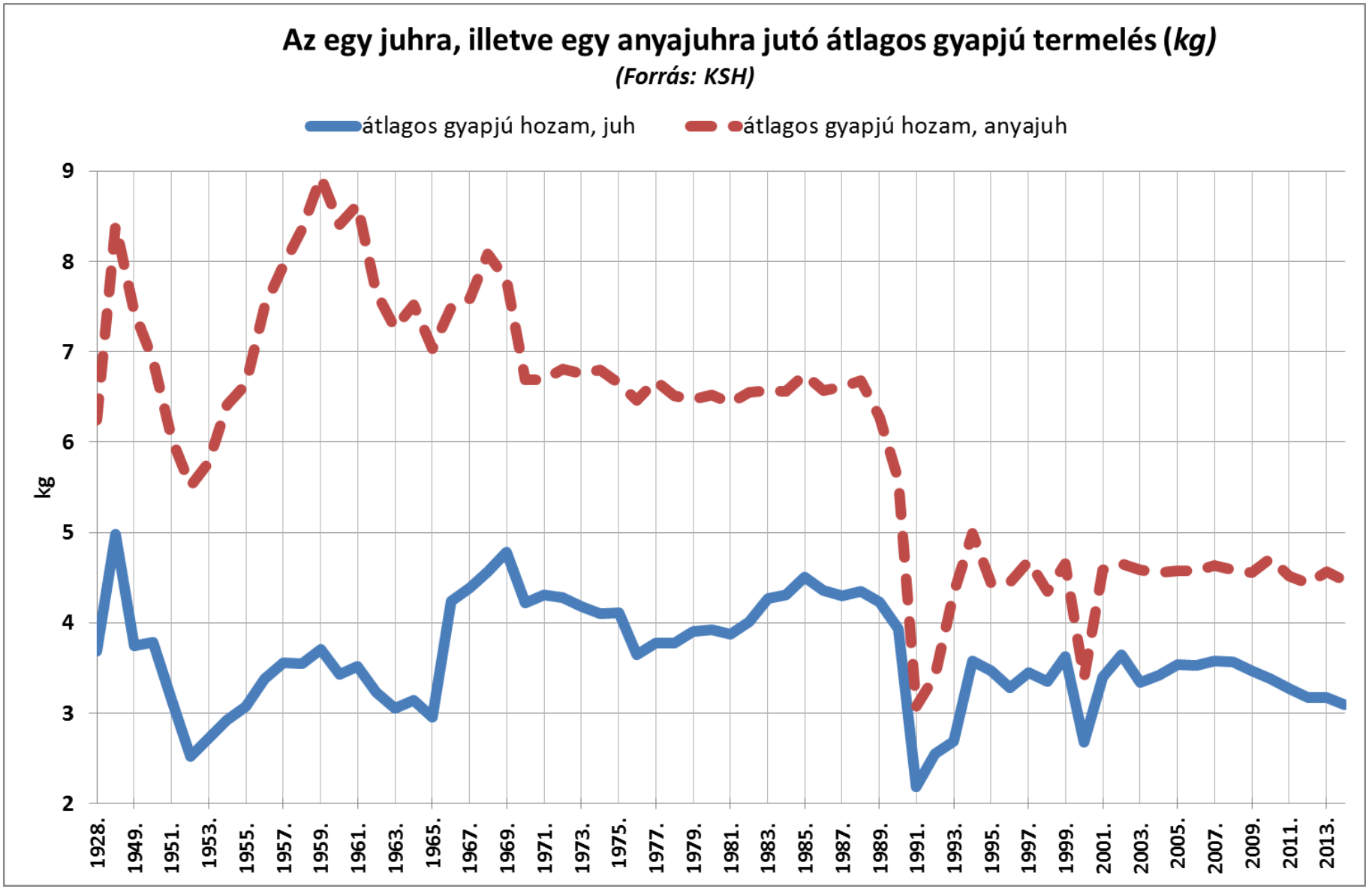
A GYAPJÚ

A megtermelt gyapjú ipar híján gyarmatárúként nyers állapotban hagyja el az országot, meghatározóan Kína, India, Törökország és nyugat Európa irányába. Ennek mennyisége 2015-ben 3.800 tonna volt.

A gyapjútermelés alakulása

Az egy juhra, illetve egy anyajuhra jutó átlagos termelés

A TEJ

Termelése hatalmasat változott. A támogatás (1997-2003) elvesztése után és magára hagyatva termelési szintje az 1995-ös szint felére esett vissza 2015-ig.
Az első osztályú minőségű juhtej és kecsketej termelése támogatásának ismételt bevezetése sokat segítene az ágazatnak, a termelőknek a fogyasztóknak és a foglalkoztatásnak egyaránt.
A kapott ígértek értelmében a támogatás ismételt bevezetésére 2017-től sor kerül.

A múlt máig – a tejmennyiség alapján #1

***A Magyarországon felvásárolt és feldolgozott juhtej mennyisége* (millió liter)**

ÉV	MENNYISÉG
1960	4,8
1965	12,7
1970	22,9
1975	7,7
1980	4,4
1985	10,6
1990	3,9
1995	1,1
1996	1,213
1997	1,305
1998	1,338
1999	1,481
2000	1,454
2001	1,324

ÉV	MENNYISÉG
2002	1,511
2003	1,383
2004	1,250
2005	1,050
2006	0,950
2007	0,760
2008	0,673
2009	0,688
2010	0,817
2011*	0,483
2012	0,680
2013	0,706
2014	0,720
2015	0,778

* egy nagy tejfeldolgozó csődeljárás miatt kiesett év közben

Forrás: Magyar Juh- és Kecsketejgazdasági Közhasznú Egyesület

A múlt máig – a tejmennyiség alapján #2

***A felvásárolt és feldolgozott kecsketej mennyisége Magyarországon* (millió liter)**

ÉV	MENNYISÉG
1960–1999	?
2000	0,681
2001	1,264
2002	2,104
2003	2,157
2004	1,650
2005	1,100
2006	0,950
2007	0,850

ÉV	MENNYISÉG
2008	0,800
2009	0,760
2010	0,700
2011	0,660
2012	0,600
2013	0,630
2014	0,620
2015	0,880

Forrás: Magyar Juh- és Kecsketejgazdasági Közhasznú Egyesület

A HÚS

Az élő vágóállat főtermékké vált az elmúlt évtizedekben.
A gazdasági bevétel (ahol nincs tejtermelés) 85-95%-át adja.
A sok kis gazdaság sokféle minőségű vágóállatot állít elő, aminek az érdemben alacsonyabb áron való értékesítés a következménye.
A vágó állat (döntően bárány) előállítás hatékonysága elmarad a lehetőségektől és a kívánalmaktól.
Meghatározó célja az export, belső piac szerepe korlátozott.

Az import és export élőjuh

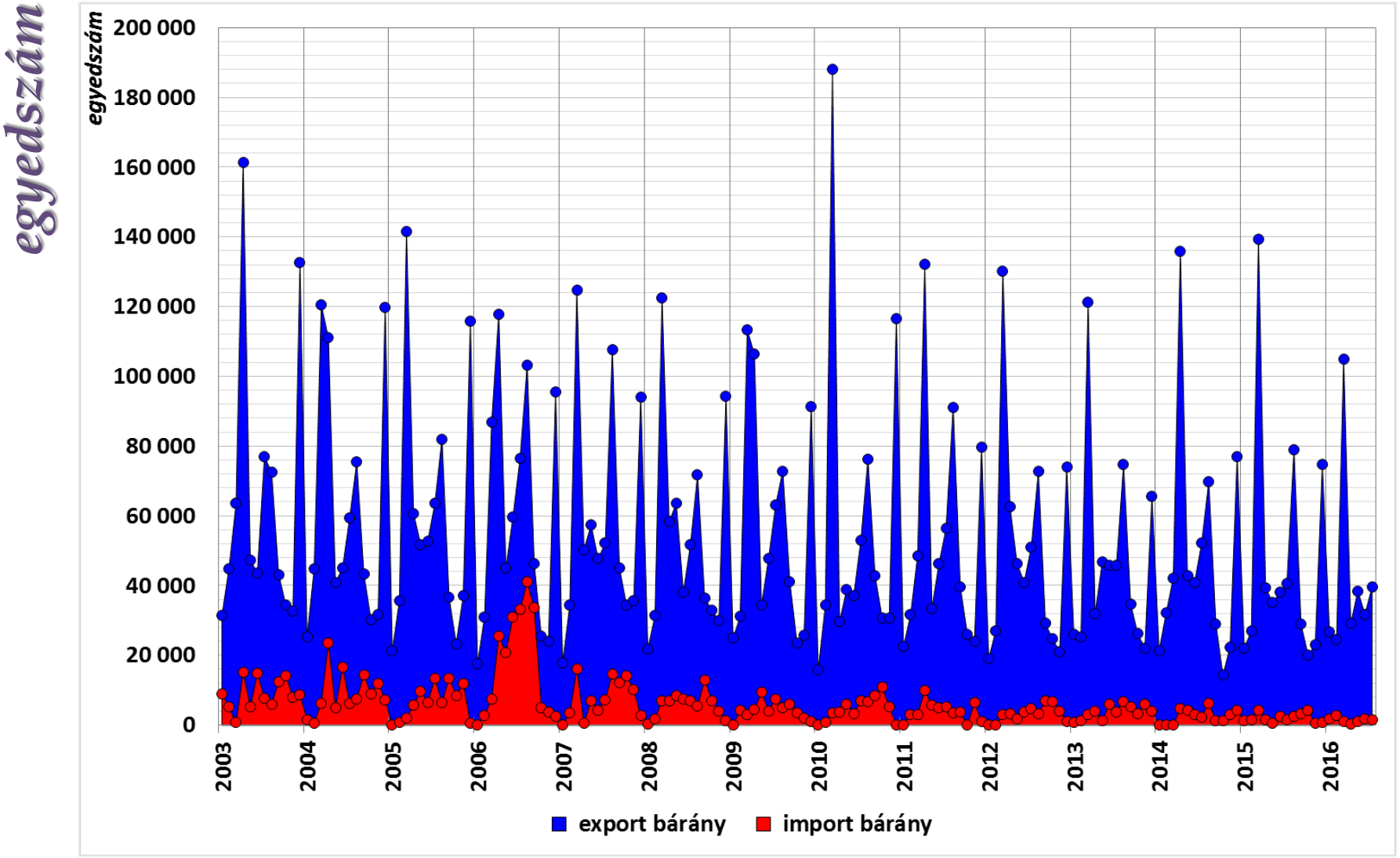
	2012	2013	2014	2015	2016(f)
importált élőjuh (tonna)	573	531	410	456	800
exportált élőjuh (tonna)	**6 774**	**6 753**	**6 657**	**6 498**	**6 200**
import élőjuh (egyed)	45 941	46 069	33 655	36 985	45 000
export élőjuh (egyed)	**605 436**	**580 567**	**583 423**	**566 336**	**530 000**

A hazai vágások száma és a juhhús import-export alakulása

	2012	2013	2014	2015	2016 (f)
Hazai vágás (egyed/év)	73 767	60 579	65 026	70 225	95 000
ebből bárány/év	**10 795**	**13 146**	**19 197**	**21 599**	**30 000**
Import juhhús (tonna)	150	202	188	190	300
Export juhhús (tonna)	**37**	**145**	**110**	**170**	**350**

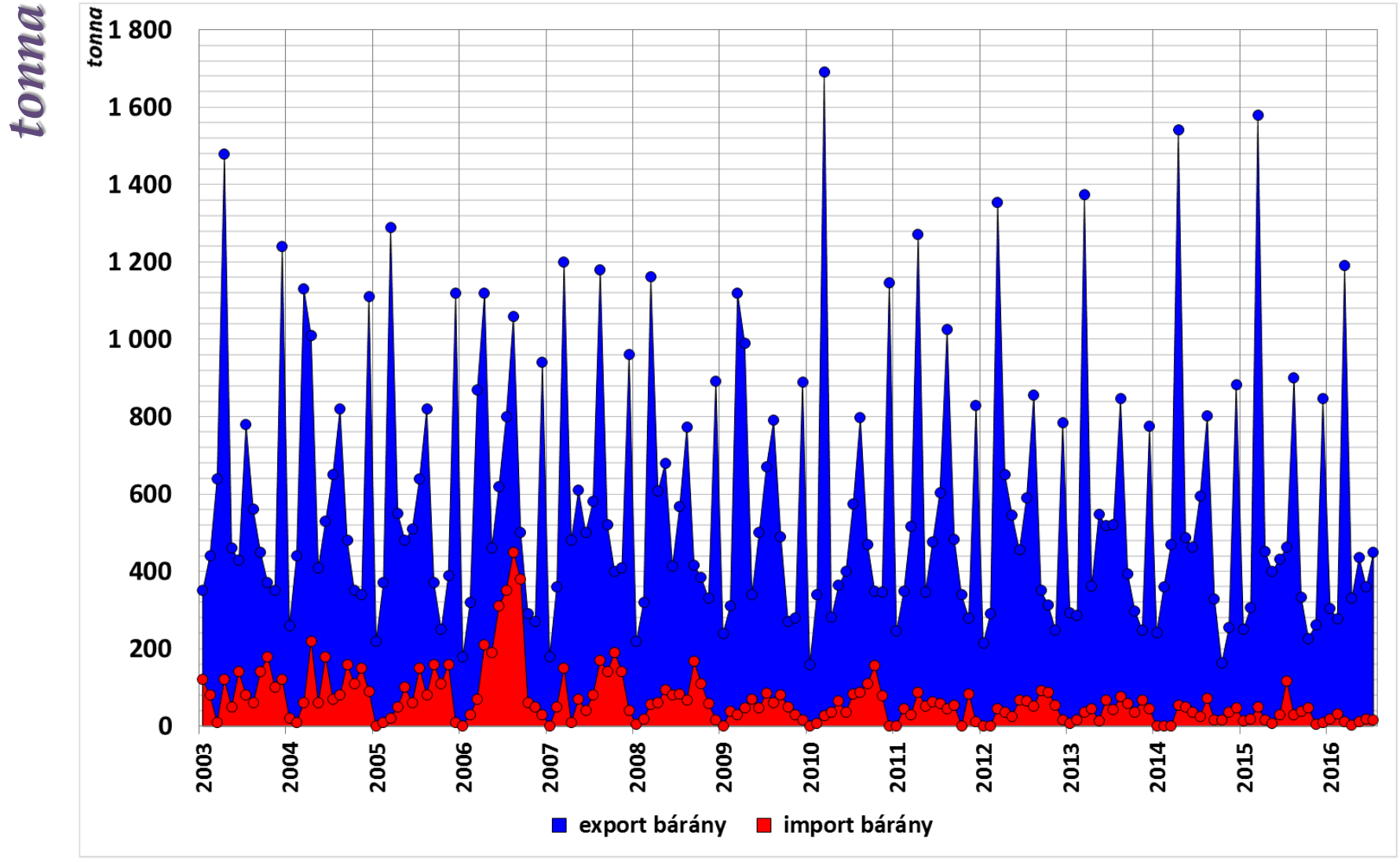
Az élőjuh export-import havi megoszlása 2003-2015

(Forrás: KSH)

Az élőjuh export-import havi megoszlása 2003-2015

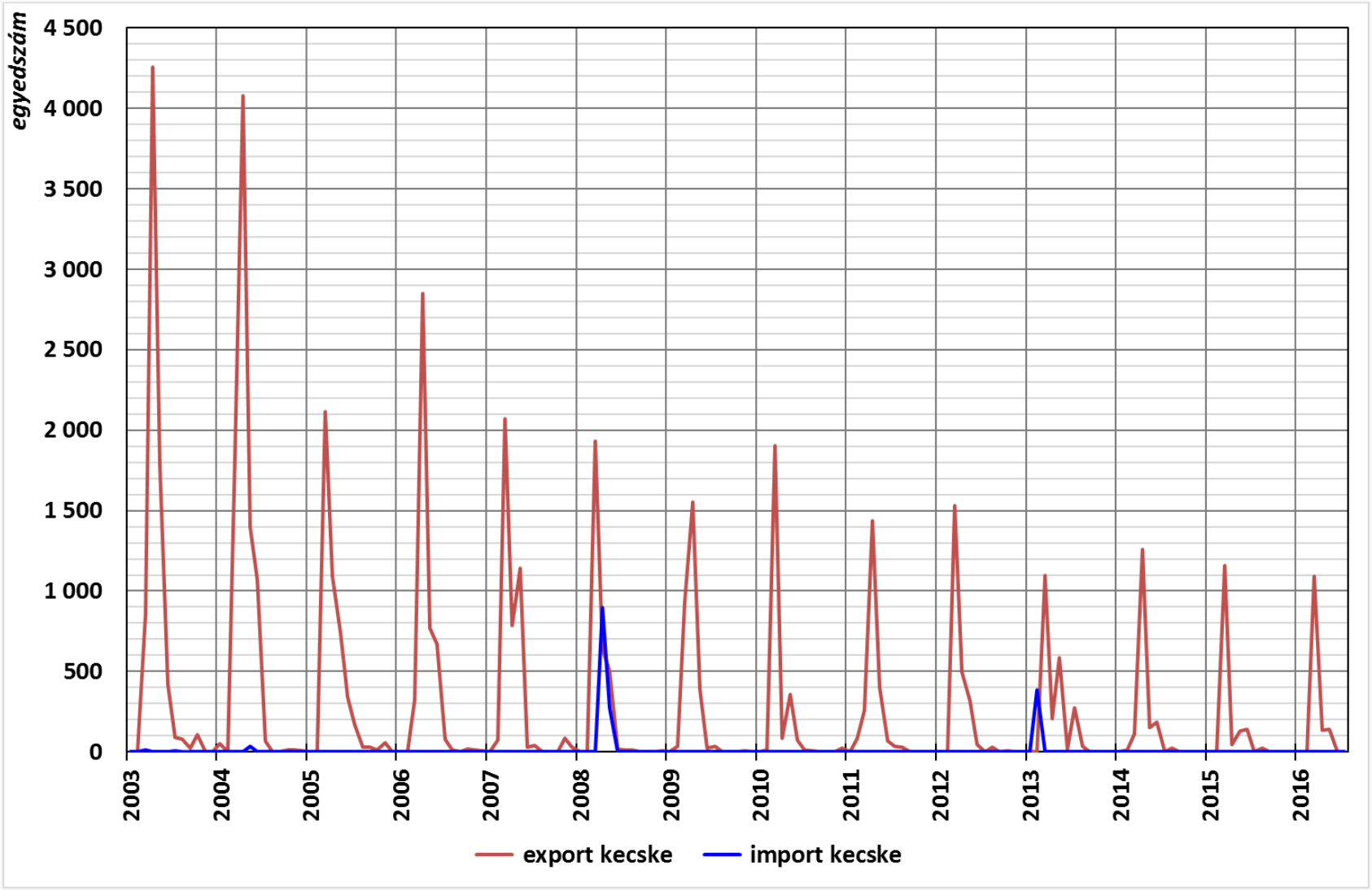
(Forrás: KSH)

A kecske export-import alakulása

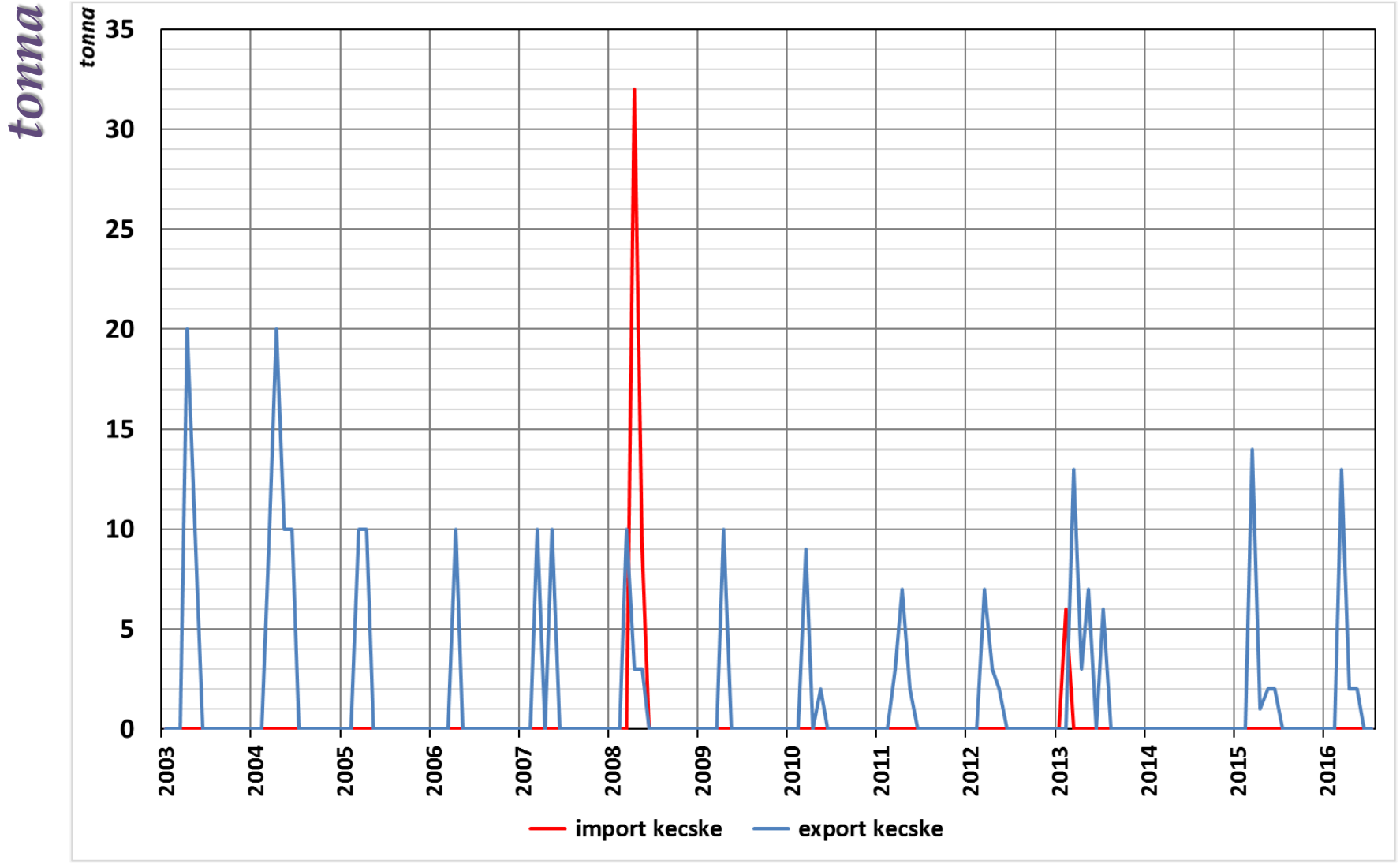
(Forrás: KSH)

egyedszám

A kecske export-import alakulása

(Forrás: KSH)

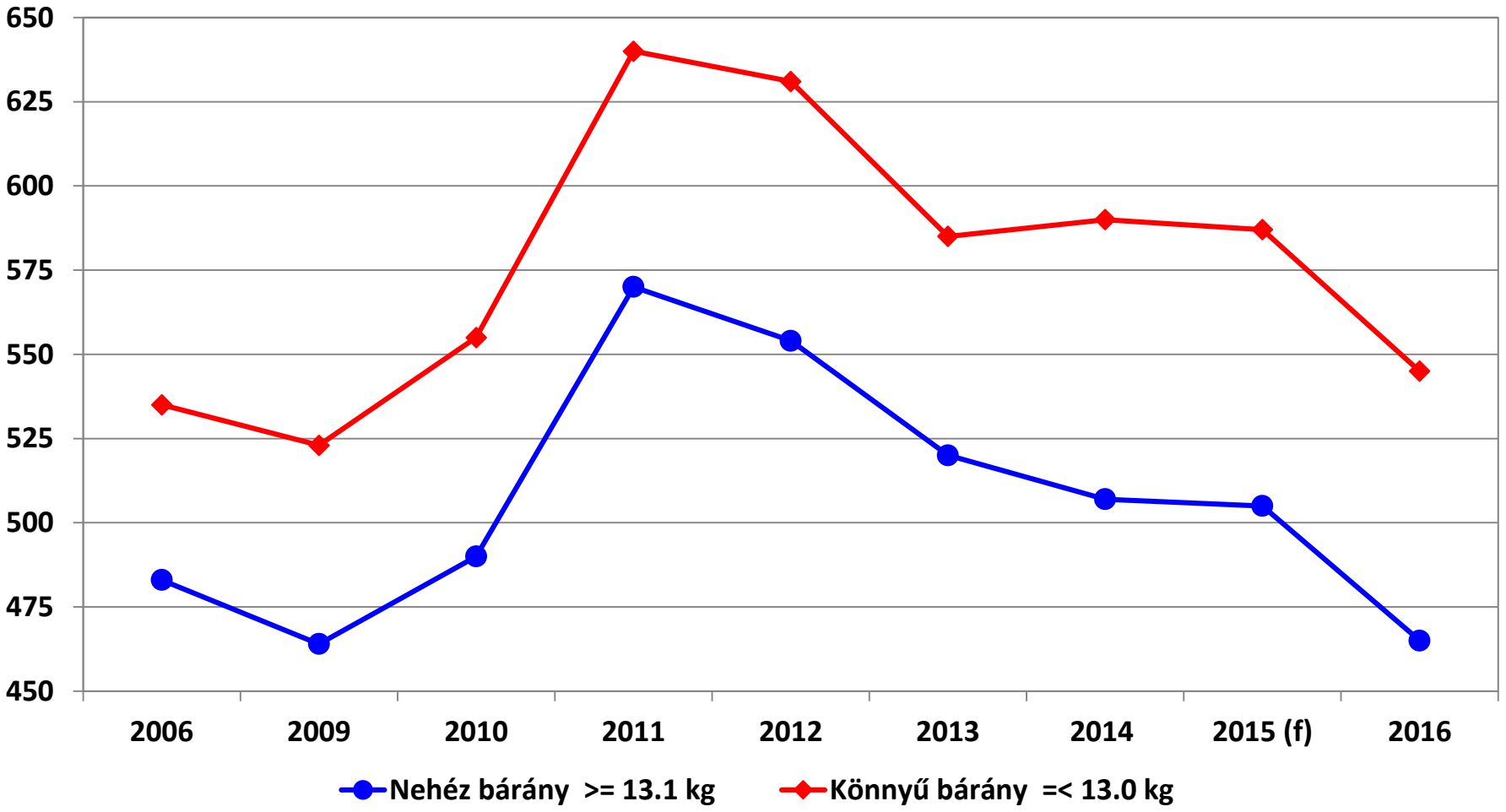

A hasznosult szaporulat aránya (%)

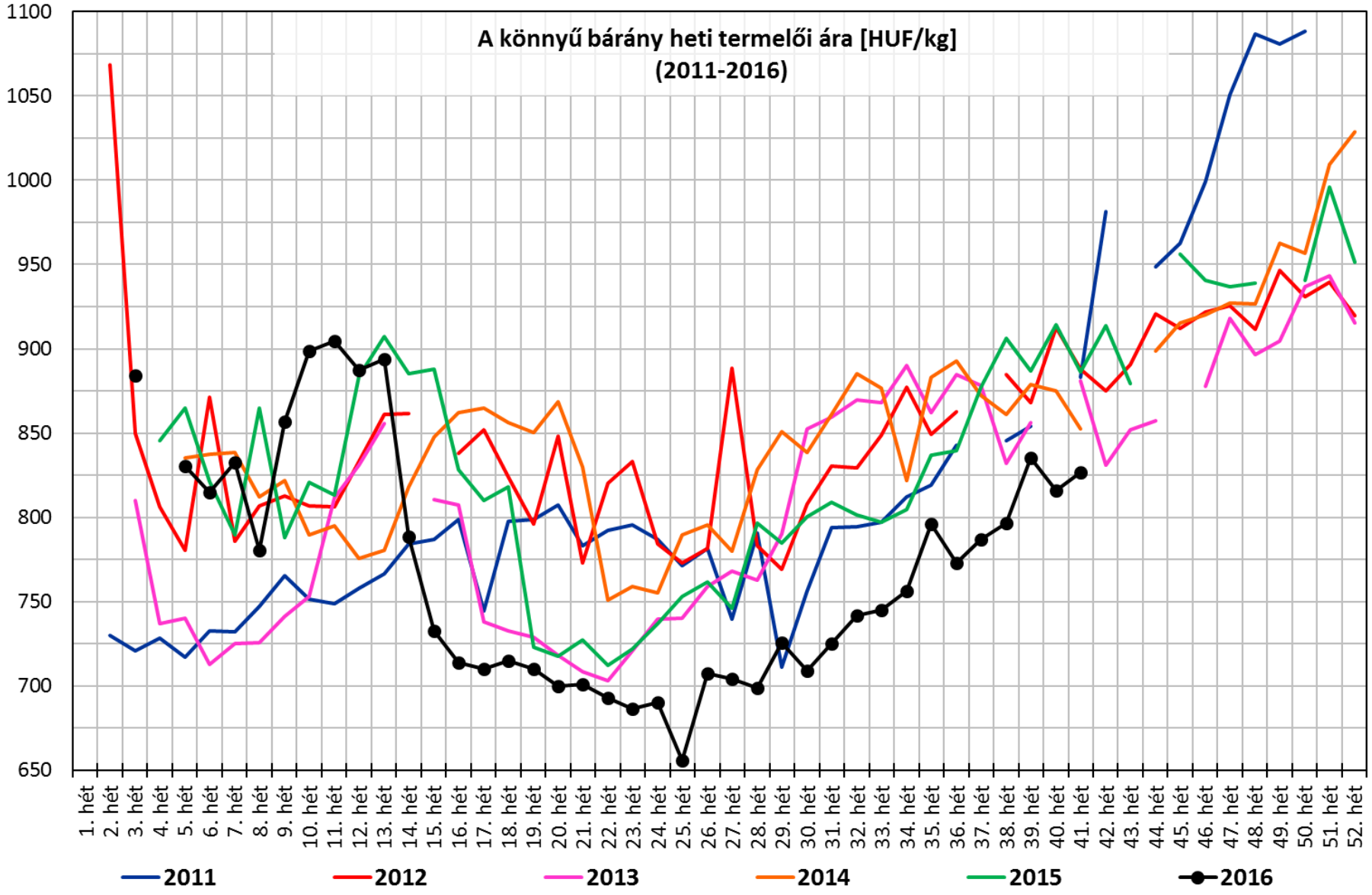
(KSH és MJKSZ anyajuh adatbázison)

	2012	2013	2014	2015	2016(f)
KSH bázison (bárány export+vágás)	71,24	67,93	70,48	69,24	69,22
KSH bázison (bárány export+vágás+utánpótlás (jerke+kos)	73,60	70,65	73,68	72,85	72,03
MJKSZ bázison (bárány export+vágás+utánpótlás)	71,26	68,86	69,25	66,59	61,99

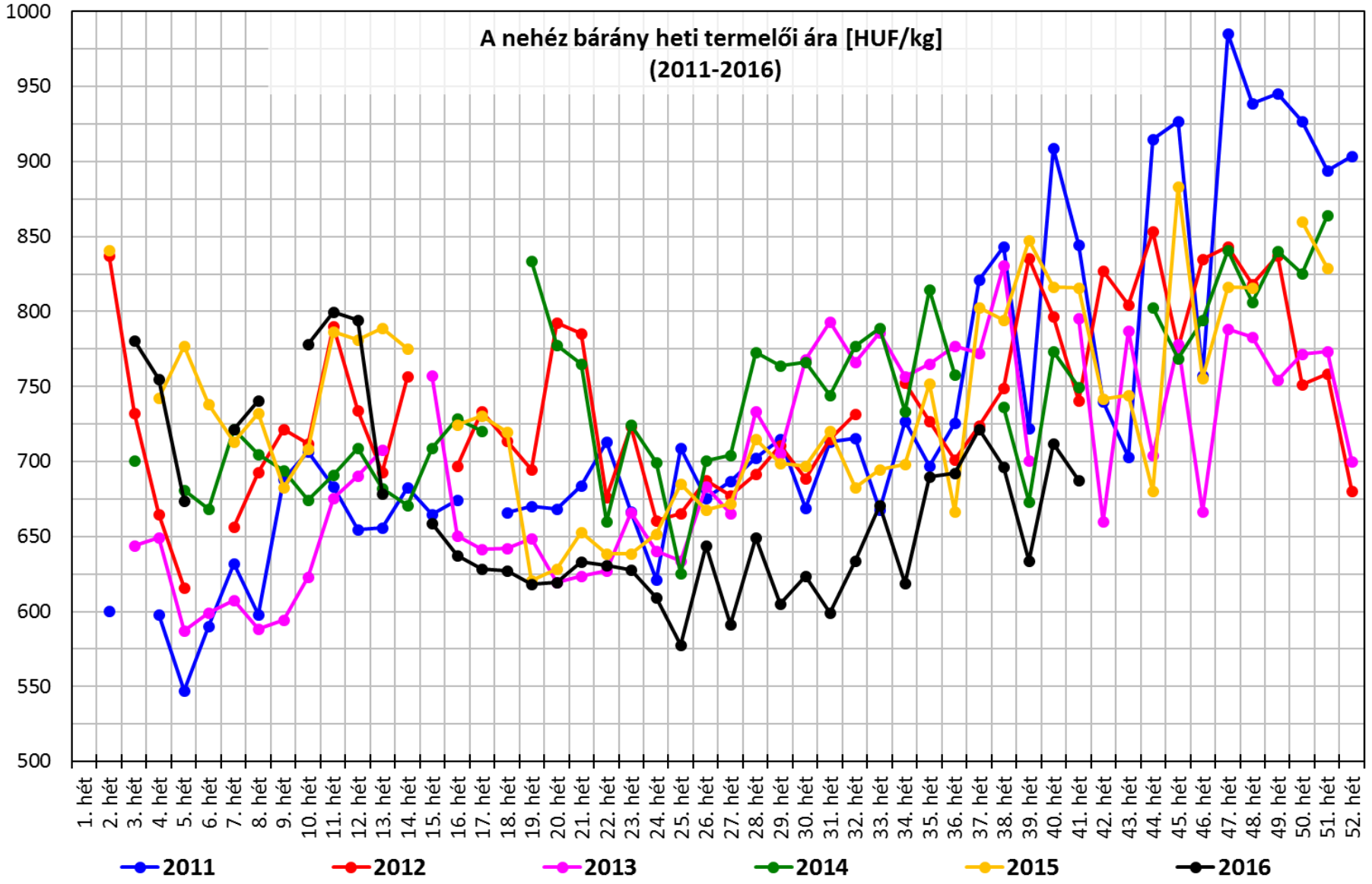
A könnyű és nehéz bárányok éves átalagárainak változása
(€/100 kg vte)

A könnyű bárány heti termelői ára *[HUF/kg]* *(2011-2016)*

A nehéz bárány heti termelői ára *[HUF/kg]* *(2011-2016)*

Az export határ paritásos értéke

TERMÉK	ÉV	Határparitásos érték Ft-ban	Határparitásos érték USA $-ban (USD)	Határparitásos érték Euro-ban (€)
Élő juh és kecske	2008	10 332 165 644	60 366 199	40 868 644
	2009	11 126 741 990	54 925 347	39 478 451
	2010	11 709 254 447	56 556 763	42 619 356
	2011	13 661 223 850	68 699 995	49 100 007
	2012	14 882 795 697	66 469 506	51 572 979
	2013	12 864 847 823	57 210 031	43 160 946
	2014	12 403 543 057	53 603 378	40 139 580
	2015	11 965 168 403	42 675 873	38 730 512
Juh vagy kecskehús, frissen, hűtve vagy fagyasztva	2008	-	-	-
	2009	-	-	-
	2010	181 839 069	885 938	664 002
	2011	123 750 004	617 403	443 279
	2012	112 973 555	503 098	389 024
	2013	219 671 099	978 821	740 169
	2014	218 092 544	945 398	706 934
	2015	363 869 280	1 258 922	1 143 255

A PIAC

Sajnos, az export piacunk, bár több szereplős,
a kivitt vágóállataink döntő hányada Olaszországba jut.
Tenyészállatot (Belarusz, Csehország, Németország,
Románia, Szlovákia), hízóállatot (Ausztria, Franciaország,
Olaszország,Spanyolország) és vágóállatot (Ausztria,
Franciaország, Horvátország, Libanon,Németország,
Olaszország) szállítunk ki a határon kívülre.
2016. első ¾ évében 1733 szállítmány 484 107 juhot „vitt ki”,
amiből a szállítmányok 81,19 %-a, az állatok 80,46%-a jutott
Olaszországba.
Az egypiacosság rányomja bélyegét az értékesíthetőségre
és az árakra.
Bővíteni elsősorban Franciaország fele lehet és érdemes.

KÖVETKEZTETÉSEK

- A gyapjútermelés jelentősége visszaszorult.
- A tejtermelés érdemi javításához minőség alapú támogatásra van szükség.
- A hústermelés hatékonysága elmarad a lehetőségektől és a várakozásoktól.
- Az árak messze az EU átlag alatt vannak
- Az egypiacosság nyomása nagy – erősíteni kell más piacok részarányát
- Végre kell hajtani a NAK ernyője alatt kidolgozott ágazat fejlesztési programot

KÖVETKEZTETÉSEK

- Hatékonyság javítását és a minőség fejlesztését célzó támogatásra van szükség
- Nincs érdemi marketing (kereskedelmi) és promóciós tevékenység
- A termeltetés és az arra alapozott értékesítés gyakorlatilag hiányzik
- Utóbbiakon egy 2017-től induló francia-brit-ír-spanyol-magyar EU promóciós programban való résztétellel fogunk tudni javítani

EU Reflection Group on Sheep

Phil Hogen EU agrárbiztos által létrehozott bizottság ajánlásaiból:

- Hatékonyság és a minőség támogatása
- Direkt támogatás megőrzése
- Környezet védelmi támogatás bevezetése
- Állatjóléti támogatás
- Célzott promóciós támogatás a juhszektornak
- Javított piaci átláthatóság » minőség + ár

Köszönöm a figyelmüket!